

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4401 din 30.07. 2019
La nr. 131 din 16 iulie 2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr. 1538/1998.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 file.

Director adjunct

Lascau V.

Victor LAȘCOV

Ex: C. Diacenco
Tel. 022-257-421

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>1271</u>		
" <u>31</u> "	<u>07</u>	<u>2019</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/5966 din 29.07.2019

la proiectul de lege privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr.1538/1998 (se introduce articolul 73/1)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autori al proiectului de act normativ sunt un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, ceea ce corespunde art.102 din Constituție.

Categoria actului normativ propus este lege, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți*

interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.". Mai mult ca atât, art.11 alin.(2²) al aceleași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie".

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova la data de 16.07.2019, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 17.07.2019, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește expres că: „Prezentul proiect vine în vederea blocării haosului din zonele verzi ale localităților țării, dar și blocarea schemelor de pierdere a proprietății publice din zonele parcurilor și grădinilor publice".

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune completarea Legii nr.1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat cu garanții suplimentare în ceea ce privește protejarea parcurilor din perimetrul municipiului Chișinău. Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

Totodată, atenționăm asupra necesității revizuirii și completării notei informative cu date suplimentare, precum și expunerea informației într-un mod corespunzător proiectului de lege, în speță ne referim la sintagma „în vederea blocării haosului din zonele verzi ale localităților țării", pe când proiectul vine cu garanții suplimentare în vederea protejării parcurilor doar din „perimetrul orașului Chișinău".

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului, pe de o parte, promovează interesele locuitorilor orașului Chișinău de a beneficia de parcuri publice, precum și evitarea unor eventuale privatizări/schimbări de destinație a terenurilor unde sunt amplasate parcurile publice prin includerea acestora în categoria de obiecte din Fondul ariilor protejate. În acest sens, Legea nr.1538/1998 prevede expres la art. „(1) Obiectele și complexele din fondul ariilor protejate sînt proprietate publică, cu excepția terenurilor indicate la alin.

(3). (2) Terenurile obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate sînt destinate ocrotirii naturii, fac parte din proprietatea publică, nu pot fi privatizate și nici arendate, au un regim de protecție și gospodărire conform legislației în vigoare."

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare"*.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării și promovării proiectului, deși autorul proiectului a prezentat o notă întocmită formal, fără a se ține cont de cerințele stabilite la art.30 din Legea nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară*".

Reieșind din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Totodată, se constată că nota informativă nu conține careva date referitoare la argumentarea economico-financiară.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative "*textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"*.

Textul proiectului în mareparte este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de Legea nr.100/2017 cu respectarea la

actele normative. Totuși, este necesar a se revedea titlul proiectului pentru indicarea corectă a numărului actului normativ propus spre modificare. În acest sens, stabilim că Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat a fost publicată cu numărul 1538-XIII din 25.02.1998, și nicidecum „1539/1998” precum e redat în titlul proiectului.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea unor agenți publici sau a unor entități publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul este o inițiativă legislativă a unui grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova care are drept scop protejarea parcurilor și grădinilor publice din perimetrul municipiului Chișinău.

Analizând proiectul supus expertizei s-a constatat că autorul nu a respectat toate cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

Normele promovate corespund cu scopul declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public. Însă, recomandăm completarea notei informative cu date suplimentare conform cerințelor reglementate la art.30 din Legea nr.100/2017. Totodată, este necesară și revizuirea titlului proiectului, prin modificarea cifrelor „1539/1998” cu cifrele „1538/1998”.

În proiectul de lege nu au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

29.07.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal

